

EDUARD FIOL I MARQUÈS: CARICATURISTA I DIBUIXANT

LLUÍS COSTA I FERNÁNDEZ

A començament del segle xx la premsa satírico-humorística visqué, a la ciutat de Girona, un període d'una certa revifalla, com mostra el fet que en els anys 1907-1908 hi aparegueren quatre capçaleres: *Truytes*, *La Sartén*, *L'Escorsó* i *L'Estisora*. És cert, però, que es tractava de projectes molt inconsistents, i en alguns casos gairebé conjunturals, amb mínimes condicions per a sobreviure, la qual cosa derivava en el fet que les experiències més reeixides no fossin capaces de treure més de mitja dotzena de números. Aquesta tendència es modifica en la segona dècada de segle, amb l'aparició, l'any 1914, d'*Aigua-Forts*, una publicació que aconseguí editar durant dos anys cinquanta números, alhora que convisqué amb unes altres revistes satíriques, de vida efímera però molt emblemàtiques, com *Flirt*, *Les Voltes* i *El Burinot*. Un any i mig després de la desaparició d'*Aigua-Forts*, es publicà el primer número de *Clar i Net*—6 de maig de 1917. Aquesta nova revista satírica es caracteritzà, a diferència de la majoria de les anteriors publicades a la ciutat de Girona, per una clara voluntat d'incidir en la política local tot i que defugien inicialment qualsevol mena de definició política. En tot cas, el seu màxim responsable, Ramon Xifra i Riera, era una home afí als plantejaments polítics del regionalisme burgès.¹

En aquella època, Eduard Fiol i Marquès era un adolescent —havia nascut a Begur l'any 1903, en el si d'una família burgesa de tapers—, però la seva vocació pictòrica el posà en contacte amb els nous corrents artístics, circumstància afavorida pel fet d'haver traslladat el seu domicili a Girona, ciutat que, malgrat el seu esperit provincià, oferia moltes més possibilitats de relació per a un artista jove que no pas el poble de Begur. No obstant aquesta perspectiva propícia, l'embranchida de revistes satíriques a Girona es deturà el mateix any 1919 amb l'acabament de la primera època de *Clar i Net*. Així, trobem un joveníssim Fiol —tenia en aquells moments setze

1. La seva activitat regionalista el portà a la presó durant la Dictadura de Primo de Rivera. Vegeu Lluís COSTA, *La Dictadura de Primo de Rivera a Girona: premsa i societat (1923-1930)* (tesi doctoral inèdita), Universitat de Girona, 1994.